

Vichwa vya Habari 15/12/2021

Vichwa vya Habari:

Raisi wa Tunisia Aongeza Muda wa Usimamishaji

Ann San Sui Kui Apewa Hukumu

Kongamano la Mtandaoni Kuiokoa Demokrasia

Maelezo:

Raisi wa Tunisia Aongeza Muda wa Usimamishaji

Rais wa Tunisia Kais amefichua kurefushwa kwa muda wa kusimamishwa kwa bunge la nchi hiyo, na kutangaza kuwa kura ya maoni kuhusu mageuzi ya katiba itafanyika Julai 2022, na kufuatiwa na uchaguzi wa wabunge mwezi Disemba. Katika hotuba yake kwenye televisheni ya taifa, Saied alitangaza "mashauriano maarufu" na watu wa Tunisia na kusema kwamba "rasimu nyingine ya mabadiliko ya katiba na mabadiliko mengine yatawasilishwa kwenye kura ya maoni mnamo Julai 25", mwaka mmoja baada ya kuifuta serikali na kuchukua msururu wa madaraka. Saied, ambaye alichaguliwa mwishoni mwa 2019, alifuta serikali, alisimamisha bunge na kuchukua mamlaka ya kipekee mnamo 25 Julai, akitaja "tishio lililo karibu" kwa nchi huku kukiwa na mgogoro wa kijamii na kiuchumi uliochochewa na janga la Covid-19. Mnamo tarehe 22 Septemba, alisimamisha sehemu za katiba na kuweka sheria kupitia amri, akidumisha udhibiti kamili wa mahakama na vile vile mamlaka ya kuwafuta kazi mawaziri na kutoa sheria.

Ann San Sui Kui Apewa Hukumu

Mahakama nchini Myanmar inayotawaliwa na jeshi imempindua kiongozi Aung San Suu Kyi na kumpata na hatia ya kuchochea upinzani na kuvunja sheria za Covid, katika hukumu ya kwanza ya mfululizo wa hukumu ambayo inaweza kumfanya ahukumiwe kifungo cha maisha. Aung San Suu Kyi awali alipewa muhula wa miaka minne. Hukumu hiyo ilipunguzwa baada ya sehemu ya msamaha kutoka kwa kiongozi wa mapinduzi na mkuu wa jeshi Min Aung Hlaing, TV ya serikali iliripoti. Mkuu wa Haki za Kibinadamu wa Umoja wa Mataifa Michelle Bachelet alilaani "kesi hiyo ya uwongo" na kusema "itazidisha kupingwa kwa mapinduzi hayo". Naye waziri wa mambo ya nje wa Uingereza Liz Truss, alitoa wito kwa Myanmar kuwaachilia huru wafungwa wote wa kisiasa na kuruhusu kuregea kwa demokrasia. "Kuwekwa kizuizini kiholela kwa wanasiasa waliochaguliwa kunahatarisha tu machafuko zaidi," alisema. Aung San Suu Kyi alitumia karibu miaka 15 kizuizini mikononi mwa jeshi kati ya 1989 na 2010, na alitunukiwa Tuzo ya Amani ya Nobel kwa kazi yake ya kuleta demokrasia nchini Myanmar. Hata hivyo sifa yake nje ya nchi iliharibiwa sana alipounga mkono hatua ya jeshi dhidi ya Warohingya, ambayo ilianza mwaka wa 2017. Baada ya miongo mitano ya utawala, jeshi la Myanmar liliifungua nchi kutokana na kutengwa. Suu Kyi alikuwa daraja kati ya jumuiya ya kimataifa na Myanmar. Baada ya janga la Rohingya, jeshi la Myanmar linaona kuwa ni kisingizio cha uingiliaji wa kigeni nchini humo. Wanajeshi sasa wanataka kumuondoa Suu Kyi mara moja na kwa wote kwani anaungwa mkono na jumuiya ya kimataifa.

Kongamano la Mtandaoni Kuiokoa Demokrasia

Katika video iliyohusishwa na mkutano wa viongozi 80 wa dunia, Joe Biden alizindua "Mkutano wa Mkuu wa Demokrasia" kwa onyo kwamba haki za kidemokrasia na kanuni ziko hatarini kote ulimwenguni, ikiwemo Amerika. Alinukuu tafiti ambazo ziligundua kuwa uhuru wa kimataifa sasa umekuwa ukirudi nyuma kwa miaka 15 mfululizo na kwamba zaidi ya nusu ya nchi zote za demokrasia zilishuka katika muongo mmoja uliopita, na kukiri kupungua kwake. Kampuni ya waangalizi, Civicus Monitor, iliripoti kwamba watu tisa kati ya kumi duniani wanaishi katika nchi ambazo uhuru wa raia umewekewa vikwazo vikali. Msururu wa mipango ilitangazwa ambayo inalenga kusaidia haki za kiraia kwa kutumia jumla ya dolari milioni 424 huku baadhi yake zikielekezwa kwa vyombo vya habari huru katika maeneo ambayo viko hatarini, kupitia mfuko utakaoendeshwa na "wataalamu wakuu wa vyombo vya habari vya kimataifa". Aliwataka viongozi "kufunga silaha" ili kuimarisha demokrasia na kuonyesha thamani yao. Mkutano huo na orodha ya mipango ya Rais Biden ilikosolewa sana nyumbani na nje ya nchi wakati wakosoaji waliposema kuwa hajakuwa akifanya mengi kukomesha kuzorota kwa demokrasia nchini Amerika. Mabalazi wa Urusi na China (mataifa yote mawili hayakujumuishwa kwenye mkutano huo) huko Washington walichapisha maoni ya pamoja katika Maslahi ya Kitaifa, wakishutumu utawala wa Biden kwa kupitisha "mawazo ya vita baridi". Pakistan ilikuwa imejiondoa katika mkutano huo bila kutoa sababu, uamuzi ulioshangiliwa na msemaji wa wizara ya mambo ya nje ya China.